

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ Ν. ΑΙΓΑΙΟΥ

Η αναπτυξιακή ιστορία των νησιών του ελληνικού αρχιπελάγους χάνεται στα βάθη των αιώνων, επιβεβαιώνοντας όμως ότι πολλά από τα νησιά που σήμερα χαρακτηρίζονται ως υπανάπτυκτα, υπήρξαν σε παλαιότερες εποχές σημαντικά κέντρα ανάπτυξης και λίκνα παγκόσμιου πολιτισμού. Κατά συνέπεια η νησιωτικότητα δεν μπορεί να θεωρηθεί εκ των προτέρων συνώνυμο της υπανάπτυξης. Αντίθετα ως προαπαιτούμενο της ανάπτυξης των νησιών αναγνωρίζεται η ποιοτική και ποσοτική πληθυσμιακή βάση, που θεωρείται ότι ορίζει το μέγεθος της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτισμικής άνθησης κάθε κοινωνίας. **Συνεπώς πρωταρχικός στόχος του συνόλου όλων των προτεινόμενων μέτρων και πολιτικών νησιωτικής ανάπτυξης, θα πρέπει να είναι η συγκράτηση του τοπικού πληθυσμού, η ενίσχυση των δεξιοτήτων του, καθώς και η προσέλκυση ανθρώπινου δυναμικού υψηλής εξειδίκευσης.**

1. ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Ιστορικά η διασύνδεση των νησιωτικών συμπλεγμάτων προβλημάτισε και απασχόλησε όλες τις Ελληνικές κυβερνήσεις τα τελευταία πενήντα (50) χρόνια πλην όμως ο νησιωτικός πληθυσμός παραμένει απομονωμένος ιδιαίτερα τους χειμερινούς μήνες. Απόδειξη τούτου είναι ότι οι Κυκλάδες παρουσίασαν το μεγαλύτερο ποσοστό μετανάστευσης (35%) κατά την περίοδο 1950 – 1980.

Η ανάπτυξη των μεταφορικών υποδομών, σε λιμένες, αεροδρόμια και οδικά δίκτυα στις νησιωτικές περιοχές, όπως αυτή συντελέστηκε με σημαντικές επενδύσεις κυρίως την τελευταία 20ετία, η διασύνδεση των νησιών, τόσο μεταξύ τους όσο και με τα αστικά κέντρα της χερσαίας Ελλάδας, παραμένει ανεπαρκής.

Οι μεταφορές είναι ο επιταχυντής της ανάπτυξης των νησιών μας. Η εξασφάλιση επαρκών και υψηλού επιπέδου μεταφορών είναι ζωτικής σημασίας για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη. Η πρόσβαση στα μέσα μεταφοράς είναι δημόσιο αγαθό και δεν μπορεί να καθοδηγείται αποκλειστικά και μόνο από την εκάστοτε ανάλυσης κόστους - οφέλους.

Η αύξηση του μεταφορικού έργου και η διασπορά των νησιών στο θαλάσσιο άξονα Βορρά – Νότου και στη διαδρομή Ανατολής – Δύσης καθιστούν το Αιγαίο μοναδικό δίκτυο συγκοινωνιακών κόμβων και λιμένων. Η αξιοποίηση του πλεονεκτήματος

αυτού ενισχύει την ναυσιπλοΐα και δημιουργεί ένα σημαντικό πόλο βιώσιμης ανάπτυξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Προτάσεις

Το σύνολο των τουριστικών και εμπορικών λιμένων, μπορούν να αποτελέσουν επενδυτικό πόρο αξιοποίησης προς όφελος των τοπικών κοινωνιών και οικονομιών αλλά και των ίδιων των επενδυτών, μέσα από την ενίσχυση των εμπορικών δραστηριοτήτων με έμφαση στη διαμετακόμιση προϊόντων, του θαλάσσιου τουρισμού, των ακτοπλοϊκών συγκοινωνιών και της δημιουργίας υδατοδρομίων.

A. Ανάπτυξη Δικτύου Διασυνδεδεμένων μεταφορών

Συνεπώς η ανάπτυξη ενός δικτύου συνδυασμένων μεταφορών κατασκευάζοντας μικρής κλίμακας λιμενικές εγκαταστάσεις ή ενεργοποιώντας μετά από συντήρηση και επέκταση υφισταμένες λιμενικές εγκαταστάσεις προκειμένου να ενταχθούν στο δίκτυο των ήδη υπαρχόντων μεγάλων, θεωρείται στοιχειωδώς απαραίτητη και έχει ήδη προταθεί προς τα αρμόδια υπουργεία με θετική ανταπόκριση. Οι συγκεκριμένες εγκαταστάσεις θα αφορούν την εξυπηρέτηση της σύνδεσης νησιών μεταξύ κοντινών τους σημείων με την κατάλληλη κατηγορία σκαφών, που ταυτόχρονα θα διαθέτουν φιλικά προς το περιβάλλον τεχνικά χαρακτηριστικά (Solar-Hybrid efficient marine technology). Η συχνότητα των πλόων θα διαμορφώνεται ανάλογα με την εποχή και την κίνηση που παρουσιάζεται.

Εκτός των επιβατών η πρόταση περιλαμβάνει και την μεταφορά αγαθών με πλοία τύπου ΡΟ/ΡΟ προκειμένου να μειωθεί το κόστος μεταφοράς και κατ' επέκταση το κόστος διαβίωσης των νησιωτών. (επισυνάπτεται πίνακας)

Η χρηματοδότηση ενός τέτοιου προγράμματος είναι δυνατόν να ενταχθεί στο ΕΣΠΑ, στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και σε άλλα συναφή προγράμματα εμπεριέχοντας ταυτόχρονα την συγχρηματοδότηση με τον ιδιωτικό τομέα (ΣΔΙΤ). Έχει ήδη προταθεί η εφαρμογή του σε πιλοτική βάση να υλοποιηθεί άμεσα το σκέλος των δρομολογίων μικρών αποστάσεων με πορθμεία και ταχύπλοα σε έναν αριθμό νησιών στις Κυκλάδες.

B. Δρομολόγηση Υδροπλάνων

Αναφορικά με τα Υδροπλάνα, η προώθηση του νομικού πλαισίου που διέπει τη λειτουργία τους θα αποτελέσει σημαντικό εργαλείο ολοκληρώνοντας την διαδικασία και παρέχοντας την δυνατότητα επένδυσης σε υποψήφιους επενδυτές.

C. Κατασκευή πλοίων

Προτείνεται επίσης επαναφορά της πρότασης για την κατασκευή πλοίων για την εκτέλεση των εσωτερικών δρομολογίων της Περιφέρειας στη βάση του σχεδίου και της χρηματοδοτικής δυνατότητας που είχε εγκριθεί από την ΕΕ μετά από πρόταση του πρώην Υπουργείου Αιγαίου.

D. Δημιουργία Παρατηρητηρίου πλαισίου λειτουργίας μεταφορικών μέσων

Η μη έγκαιρη γνωστοποίηση των τακτικών δρομολογίων, οι ελλείψεις ανταποκρίσεις, οι συνδυασμένες μεταφορές (διεθνείς πτήσεις charters, εθνικές) κόστος μεταφοράς προϊόντων, κόστος επιδότησης ανά γραμμή, συχνότητα δρομολογίων κλπ επιβάλλουν την δημιουργία παρατηρητηρίου για την μέγιστη αξιοποίηση του υφιστάμενου πλαισίου λειτουργίας των μεταφορικών μέσων.

2. ΥΓΕΙΑ

Κεντρικό Στόχο της Περιφέρειας Ν. Αιγαίου στον τομέα Υγείας αποτελεί η βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης προς τους πολίτες και επισκέπτες του νησιωτικού συμπλέγματος. Ως επιμέρους στόχοι έχουν τεθεί:

- *Η ελαχιστοποίηση των περιφερειακών ανισοτήτων σε ότι αφορά την πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας.*
- *Η παροχή ποιοτικών υπηρεσιών υγείας.*
- *Αναδιάρθρωση των μηχανισμών διοίκησης με στόχο αύξηση της αποδοτικότητας του συστήματος υγείας προς τους πολίτες της νησιωτικής Ελλάδας.*

Προτάσεις

Η ανάγκη άμεσης αντιμετώπισης των συσσωρευμένων προβλημάτων στον τομέα της υγείας στη Περιφέρεια, τα οποία εστιάζονται,

- *Στη μεταφορά αρμοδιοτήτων από τη κεντρική διοίκηση με σαφή καθορισμό και οριοθέτηση τους*

- στις ελλείψεις σε ιατρικό και μη ιατρικό προσωπικό,
- στην προβληματική μεν αλλά επιτακτική ανάγκη για μεταφορά πολλές φορές ασθενών προς τις νοσοκομιακές μονάδες της στα μεγάλα νησιά είτε σε αντίστοιχες του κέντρου,
- στο υψηλό κόστος, που όλο το υφιστάμενο σύστημα περίθαλψης στα νησιά συνεπάγεται και για το πολίτη (οι ελλείψεις ιατρικού προσωπικού απαιτούν πολλές φορές την ανάγκη μετακίνησης με ιδία έξοδα προς την Αθήνα ή τα μεγάλα νησιά με ιδία έξοδα) αλλά και για το δημόσιο και τέλος
- στην έλλειψη σε κάποιες περιπτώσεις του εξοπλισμού για απαραίτητες εξετάσεις,

απαιτούν την ανάγκη υλοποίησης συγκεκριμένων νομοθετικών – κανονιστικών παρεμβάσεων με σκοπό τον εξορθολογισμό της λειτουργίας των μονάδων υγείας και την παροχή κινήτρων. Οι προτάσεις που έχουν κατατεθεί εγγράφως στο αρμόδιο υπουργείο αφορούν:

1. Ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό

Η άμεση κάλυψη των αναγκών σε ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό απαιτεί μία σειρά μέτρων (έχουν κατατεθεί αναλυτικά) είτε σε επίπεδο ενίσχυσης ή τροποποίησης του νομοθετικού πλαισίου, είτε σε μορφή παροχής κινήτρων.

2. Διακομιδές- Ανανέωση του στόλου ασθενοφόρων του ΕΚΑΒ

Οι διακομιδές ασθενών αποτελούν για τη νησιωτική Ελλάδα ένα από τα σημαντικότερα που απαιτούν βελτίωση. Η βελτίωση αυτή απαιτεί μέτρα (τα οποία επίσης κατατέθηκαν) όπως ο εκσυγχρονισμός του εξοπλισμού και η ενίσχυση του προσωπικού, η τροποποίηση του νομοθετικού πλαισίου (για κάλυψη ακόμα και με υδροπλάνα), η ναυπήγηση ή αγορά ειδικών σκαφών και η ενεργότερη εμπλοκή του στρατού.

3. Ανάπτυξη της τηλεϊατρικής στα νησιά της Περιφέρειας Ν. Αιγαίου – Συνεργασία με το ΔΥΠΕ

Η συγκεκριμένη πρόταση απαιτεί τη συνδρομή του Υπουργείου στην ένταξη του έργου στο ΕΣΠΑ και στην πρόσληψη και εκπαίδευση νέων και παλιών ιατρών.

4. Χρήση σύγχρονων τεχνολογικών εφαρμογών στην παροχή υπηρεσιών υγείας

Η συγκεκριμένη πρόταση αφορά τη δημιουργία υποδομών δικτύων επικοινωνιών για παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών υγείας με στόχο την αντιμετώπιση στο βαθμό του εφικτού των προβλημάτων παροχής υγείας στις απομακρυσμένες νησιωτικές περιοχές με ταυτόχρονη μείωση του κόστους των παρεχόμενων υπηρεσιών

5. Μεταφορά Αρμοδιοτήτων των ΔΥΠΕ στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

6. Ανάπτυξη του τουρισμού Υγείας

Στο Νότιο Αιγαίο υπάρχουν οι κατάλληλοι πόροι για την ανάπτυξη του τουρισμού υγείας που όμως δεν έχουν αξιοποιηθεί. Συγκεκριμένα, διαθέτουμε ιαματικές πηγές, κλίμα ευνοϊκό για τη θεραπεία ή πρόληψη διάφορων ασθενειών, μονάδες τεχνητού νεφρού, κ.α. Προτείνουμε την άμεση νομοθετική ρύθμιση από το αρμόδιο υπουργείο για τον τουρισμο Υγείας – Ευεξίας.

7. Βοήθεια στο Σπίτι

Στα πλαίσια της συνέχισης της λειτουργίας τους και πέρα της δυνατότητας συγχρηματοδότησης από την ΕΕ προτείνεται η δυνατότητα της διαμόρφωσης ενός νομοθετικού πλαισίου που θα επιτρέπει τη λειτουργία του προγράμματος της δημοτικής επιχείρησης παρέχοντας υπηρεσίες αντί τιμήματος. Προτείνεται να συνδυασθεί το πρόγραμμα και με τον ιατρικό τουρισμό

8. Πρόληψη των ασθενειών και προαγωγή της Υγείας

Είναι αναγκαία η μεταφορά αρμοδιοτήτων και πόρων για την άσκηση πολιτικών πρόληψης και προαγωγής υγείας για να πετύχουμε ολοκληρωμένη παρέμβαση στις κοινωνίες των νησιών μας.

9. Βάσεις Δεδομένων για την Υγεία-Δείκτες Υγείας

Ανάγκη δημιουργίας και διαχείρισης βάσης δεδομένων,στατιστικών αναλύσεων για το σύνολο των θεμάτων υγείας αντίστοιχης αυτής που προβλέπεται από την ΕΕ με ενσωμάτωση του συνόλου των επιμέρους στοιχείων που αφορούν την υγεία.

10. Νομιμοποίηση προσφοράς εθελοντικού έργου

Διαμόρφωση νομοθετικού πλαισίου που θα επιτρέπει την εθελοντική παροχή ιατρικών υπηρεσιών από ιατρικό ή νοσηλευτικό προσωπικό που προσφέρεται

να παρέχει τις υπηρεσίες του κατά τη διάρκεια της παραμονής του σ' κάποιο νησί.

3. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Το φυσικό και δομημένο περιβάλλον των νησιών μας, σαν συγκριτικό πλεονέκτημα ανεκτίμητος πόρος, πηγή κάθε παραγωγικής – οικονομικής δραστηριότητας και κοινωνικής συνοχής και υγείας, επιβάλλεται να διαφυλαχθεί και να κληροδοτηθεί στις επόμενες γενιές. Πράγμα που σημαίνει, ότι κάθε αναπτυξιακή προσπάθεια δεν μπορεί να παραβιάζει την κλίμακα των νησιών και των αντοχών που έχει το περιβάλλον μας.

Προτάσεις

Με βάση τη λογική αυτή προσέγγιση και την ανάγκη για προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση στη λογική της βιώσιμης ανάπτυξης του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, προτείνεται καταρχάς η μεταφορά αρμοδιοτήτων από τη κεντρική διοίκηση με σαφή καθορισμό και οριοθέτηση τους και η παρακάτω υλοποίηση δράσεων και νομοθετικών παρεμβάσεων με έμφαση στην αμεσότητα υλοποίησης των περισσότερων εξ αυτών:

A. Ύδατα

- Επίσπευση της ολοκλήρωσης των διαχειριστικών σχεδίων για τα ύδατα με βάση την οδηγία 2000/60/ΕΚ
- Εφαρμογή μέτρων επαναχρησιμοποίησης του νερού-
- Αφαλάτωση με χρήση ΑΠΕ.

B. Χωροταξία

- Επίσπευση εκπόνησης των ΣΧΟΑΠ και ΓΠΣ για το σύνολο των νησιών της Περιφέρειας. Στροφή του κατασκευαστικού κλάδου στην αξιοποίηση παλαιών κτισμάτων εντός και εκτός σχεδίου καθώς και στις επεκτάσεις οικισμών, βάση μελετών και με τη χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων κοινωνικής οικονομίας και επιχειρηματικότητας (τουριστική ή οικιστική αξιοποίηση τους). Άμεση απαγόρευση της δόμησης σε νησιωτικούς υγροτόπους λόγω της υψηλής οικολογικής τους αξίας για τα νησιά

- Σύνδεση του πρόσφατου σχεδίου Π.Δ. «Κατηγορίες και Περιεχόμενο Χρήσεων Γης» με αντίστοιχο Σ/Ν ή με το νέο φορολογικό νομοσχέδιο που θα συνδέει **τη φορολόγηση της γης με βάση τη χρήση και την επιτρεπόμενη δόμηση** με προϋποθέσεις ελέγχου ή εξαίρεσης για προστατευόμενες περιοχές.
- Συγκεκριμένο πλαίσιο καθορισμού ορίων των παραδοσιακών οικισμών με αυστηρούς κανόνες δόμησης και συντήρησης αυτών, με ταυτόχρονη επαναφορά της πρότασης για απόσυρση κτιρίων που δεν συνάδουν με τον αρχιτεκτονικό χαρακτήρα των παραδοσιακών οικισμών.
- Ανάπτυξη χρηματοδοτικών εργαλείων για την αποκατάσταση παλαιών κτιρίων εντός παραδοσιακών οικισμών για τουριστική αξιοποίηση ως παραθεριστική κατοικία.
- Ορειοθέτηση αιγιαλού και παραλίας, δασικών εκτάσεων, παραδοσιακών μονοπατιών, ρεμμάτων, παραδοσιακών οικισμών αξιοποιώντας την βάση δεδομένων του Κτηματολογίου

Γ. Ενέργεια

- Εκπόνηση Ενεργειακού Σχεδιασμού- Ανάπτυξη ΑΠΕ-Διασύνδεση νησιών με Ηπειρωτικό Δίκτυο
- Δημιουργία Υποδομών για ηλεκτρικά οχήματα. Απαγόρευση κίνησης βενζινοκίνητων και πετρελαιοκίνητων οχημάτων σε μικρά νησιά με μικρό οδικό δίκτυο
- Προώθηση των ΑΠΕ σύμφωνα με (μελέτες) φέρουσας ικανότητας, αλλά με προτεραιότητα σε παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας.

Δ. Θαλάσσιο Περιβάλλον

- Καθορισμός συγκεκριμένων θαλασσιών οδών διέλευσης πλοίων μεταφοράς καυσίμων και επιλογής σημείων άμεσης αντιμετώπισης επεισοδίων πετρελαϊκών διαρροών αλλά και λοιπών εκτάκτων περιστατικών.
- Σχεδιασμός και εγκατάσταση συστήματος αυτόματης ειδοποίησης επιπτώσεων σεισμικών φαινομένων και τσουνάμι.

- Επίσπευση του καθορισμού δικτύου αλιευτικών περιοχών απολύτης προστασίας και θαλασσίων προστατευόμενων περιοχών βάση της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας και κατόπιν διαβούλευσης.
- Διαχείριση του θαλάσσιου χώρου που θα περιλαμβάνει τη δημιουργία και χρήση μίας ευρείας βάσης δεδομένων για τη Περιφέρεια, τη διασυνοριακή συνεργασία και διαβούλευση, καθώς και τη λειτουργία ενός αξιόπιστου μηχανισμού ελέγχου και επιτήρησης του θαλάσσιου και χερσαίου χώρου σε αρμονική συνεργασία (μαζί με προστασία θαλάσσιου περιβάλλοντος). Επίσης χρησιμοποίηση του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού, κατόπιν εκπόνησης του σε σύνδεση με το χερσαίο και παράλληλα με τη δημιουργία μίας ευρείας βάσης δεδομένων.

Ε. Φυσικό Περιβάλλον

- Επίσπευση της εκπόνησης ΕΠΜ και σύστασης φορέων διαχείρισης για τις νησιωτικές NATURA 2000 με εμπλοκή και ΜΚΟ ως τεχνικούς συμβούλους.
- Υλοποίησης προγράμματος αποκατάστασης αναβαθμίδων , με επέκταση της δυνατότητας υλοποίησης και σε τοπικούς φορείς και ΜΚΟ.
- Εκσυγχρονισμός του νομοθετικού πλαισίου αποκατάστασης περιοχών παλαιών ορυχείων, λατομείων με δυνατότητα εφαρμογής τους πέραν του ιδιοκτησιακού καθεστώτος που έχει οδηγήσει στη μη αποκατάσταση πολλών παλαιών ορυχείων και λατομείων.

ΣΤ. Διαχείριση Απορριμμάτων-Υγρών Αποβλήτων

- Εφαρμογή προγραμμάτων ολοκληρωμένης διαχείρισης απορριμμάτων στα νησιά.
- Εφαρμογή προγραμμάτων βιώσιμης παραγωγής και κατανάλωσης και αποδοτικής χρήσης των πόρων.
- Εφαρμογή πολιτικής αντιμετώπισης του προβλήματος της επεξεργασίας των υγρών αποβλήτων βιομηχανικών μεταποιητικών μονάδων (ελαιοτριβείων – τυροκομείων –οινοποιείων κ.α.) συνολικά στη περιφέρεια και ανά νησί με την ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών. Τέλος συνδυαστικά εξέταση παροχής οικονομικών κινήτρων για τη συγχώνευση τέτοιων μικρών βιομηχανικών μονάδων μεταποίησης με αναφορά στην περιβαλλοντική προστασία.

Η. Κεραίες κινητής τηλεφωνίας

- Συνεγκατάσταση σε συγκεκριμένα σημεία ανά νησί κεραιών κινητής τηλεφωνίας κατόπιν υποβολής κοινής πρότασης των εταιριών και κατόπιν διαβούλευσης με τη τοπική αυτοδιοίκηση

Θ. Πράσινες Συμβάσεις

- Υποχρεωτική εφαρμογή της Οδηγίας για τις πράσινες συμβάσεις για το σύνολο των προμηθειών του δημοσίου. Η αρχή να γίνει με τη προμήθεια προϊόντων καθαριότητας φιλικών προς το περιβάλλον.

Ι. Περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση

- Σχεδιασμός, ανάπτυξη και υλοποίηση προγραμμάτων περιβαλλοντικής ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, με ταυτόχρονη δημιουργία ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων (προσβάσιμη στο κοινό) με το σύνολο των στοιχείων που το αφορά.

Κ. Σύνδεση με παραγωγικού τομείς

- Τέλος σε επίπεδο δραστηριοτήτων στόχος θα είναι η σύνδεση των επιμέρους δραστηριοτήτων Τουρισμού, Γεωργίας, Αλιείας και Μεταποίησης σε συνάρτηση με τη περιβαλλοντική προστασία.

4. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Τα νησιά του Νοτίου Αιγαίου είναι πολύ διαφορετικά σε μέγεθος, σε πόρους και σε πλούτο. Κατά αυτό τον τρόπο όμως προκύπτει μία πολυμορφία και ποικιλότητα που αποτελεί και ένα από τα σημαντικότερα τουριστικά πλεονεκτήματα της Περιφέρειας καθιερώνοντας την, ως την «ναυαρχίδα» των τουριστικών προορισμών στη χώρα μας, η οποία καλείται να αντιμετωπίσει πλέον το κεφάλαιο «Τουρισμός», με μια νέα οπτική, λαμβάνοντας υπόψη τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της.

Σε ότι αφορά στα Ισχυρά Σημεία (Πλεονεκτήματα) των νησιών της Περιφέρειας Ν.Αιγαίου, αυτά είναι η ποιότητα ζωής, η ασφάλεια, ο πολιτισμός, η πολιτιστική ταυτότητα, το κλίμα, το φυσικό και δομημένο περιβάλλον, τα οποία εάν αξιοποιηθούν κατάλληλα θα δημιουργήσουν νέες αναπτυξιακές προοπτικές προς όφελος των τοπικών κοινωνιών. Σε ότι αφορά δε στα αδύνατα σημεία

(Μειονεκτήματα), η νησιωτικότητα επηρεάζει άμεσα και μόνιμα κάποιες από τις πλέον κρίσιμες παραμέτρους της ελκυστικότητας των νησιών: την προσβασιμότητα, την έλλειψη παροχής Υπηρεσιών Δημοσίου Συμφέροντος, την παροχή ιδιωτικών υπηρεσιών, την οργάνωση της αγοράς και τις οικονομίας κλίμακας.

Με βάση τα ανωτέρω η Αναπτυξιακή Στρατηγική μας για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου με αναφορά και στον τουρισμό, επικεντρώνεται στα ποιοτικά χαρακτηριστικά της περιοχής σε συνθήκες αιφροδίας, στο φυσικό και δομημένο περιβάλλον της, στο τουριστικό και πολιτιστικό της προϊόν, στο ανθρώπινο κεφάλαιο, στην οικονομία της γνώσης και της καινοτομίας.

Η περιφερειακή στρατηγική για τον Τουρισμό που προετοιμάζουμε, κατά συνέπεια στοχεύει στην προοδευτική αναβάθμιση του branding της περιφέρειάς μας, στη διεκδίκηση ενός δυναμικότερου εισοδηματικά και πολιτισμικά ταξιδιωτικού κοινού με καλύτερες συνθήκες κατανομής μέσα στο διευρυμένο πολυ-εποχικό τουριστικό έτος.

Προτάσεις

Οι βασικές μας προτεραιότητες ως Περιφέρεια ν. Αιγαίου στον τομέα του Τουρισμού από την αρχή της θητείας μας ήταν η οριοθέτηση του τουριστικού προϊόντος αφενός, και ο προσδιορισμός ξεκάθαρων στόχων , μέσω συγκεκριμένων επιχειρησιακών σχεδίων. Ως Στρατηγικός στόχος τέθηκε η χάραξη μιας μακροπρόθεσμης τουριστικής πολιτικής με ενδιάμεσες φάσεις, συνέπεια, διάρκεια και σαφείς στόχους.

A. Σύσταση Οργανισμού Μάρκετινγκ Προορισμού (DMO)

Με δεδομένο ότι για την επίτευξη των ανωτέρω προτεραιοτήτων και στόχων και σύμφωνα με τη διεθνή εμπειρία αλλά και την έως τώρα αποτελεσματικότητα της ελληνικής, απαιτείται η λειτουργία τοπικών/περιφερειακών τουριστικών οργανισμών, οι οποίοι ασκούν μάρκετινγκ με απόλυτο επαγγελματισμό και επιτυγχάνουν το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα με το μικρό ή μεγάλο προϋπολογισμό τους, προχωρήσαμε στη σύσταση ενός Οργανισμού Μάρκετινγκ Προορισμού (***Destination Marketing Organisation ή DMO***).

B. Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη

Η πολυμορφία των νησιών, το φυσικό κάλλος και τα πολιτιστικά μνημεία της περιοχής προσφέρουν τεράστιες δυνατότητες ανάπτυξης όλων των μορφών του οργανωμένου

και του εναλλακτικού τουρισμού. Επιχειρούμε να προσδιορίσουμε και στη συνέχεια να αναπτύξουμε μια σειρά «ειδικών μορφών» αλλά και εναλλακτικών μορφών τουρισμού, υποστηρίζοντας αυτές τις μορφές σε όλα τα επίπεδα: ανάπτυξη δραστηριοτήτων, θεσμική θωράκιση, υποδομές, κατάρτιση απασχολούμενων, κίνητρα, προβολή.

Προς την κατεύθυνση λοιπόν της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης μία συγκεκριμένη δέσμη δράσεων-προτάσεων που θα αποτελέσουν αντικείμενο της άσκησης της τουριστικής πολιτικής της Περιφέρειας αποτελούν και έχουν ξεκινήσει:

- Η συστηματική **παρακολούθηση των αγορών και της πορείας της ζήτησης** στην Ευρώπη και στο κόσμο.
- Η **πιστοποίηση τουριστικών δραστηριοτήτων, εγκαταστάσεων αλλά -ακόμη- και προορισμών.**
- Η **ανάπτυξη εξειδικευμένων προγραμμάτων τουριστικής εκπαίδευσης** με αναφορά στον εναλλακτικό τουρισμό (π.χ. οικοξεναγών)
- Η **αντικατάσταση του “all inclusive” με το “all whether”**
- Η **καταγραφή και αξιολόγηση** των δυνητικών επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον Ελληνικό τουρισμό και **κατάθεση και υλοποίηση** προτάσεων αντιμετώπιση τους.
- Η **ενίσχυση της πολιτιστικής διάστασης της Περιφέρειας με χρηματοδοτική ενίσχυση των απαιτούμενων αναγκών λειτουργίας όλων των αρχαιολογικών χώρων** της Περιφέρειας (π.χ. της Δήλου).
- Η **επίσπευση ολοκλήρωσης του χωροταξικού σχεδιασμού σε τοπικό επίπεδο που θα συμβάλλει και στην αποτροπή συγκρούσεων χρήσεων γης.**
- Η **αξιοποίηση εγκαταλελειμένων κατοικιών ή οικισμών**, κατόπιν αποκατάστασης τους και εξοπλισμού τους με τη χρήση σύγχρονων τεχνολογικών εφαρμογών θα έχει ως στόχο την ανάπτυξη μιας νέας μορφής βιωματικού τουρισμού και με έμφαση την εκτός εποχής τουριστική περίοδο.
- Το **άνοιγμα προς επενδυτές του απόδημου ελληνισμού** για αποκατάσταση, συντήρηση και εκμετάλλευση αρχαιολογικών χώρων που είτε είναι υποβαθμισμένοι είτε βρίσκονται σε αχρηστία λόγω έλλειψης πόρων. Η συγκεκριμένη δράση θα δημιουργήσει και νέες θέσεις εργασίας.

- **Η Σύνδεση του Πρωτογενή Τομέα Με τον Τριτογενή και η δημιουργία Δικτύου εστιατορίων διατροφής που ταυτίζεται με την κουζίνα του Αιγαίου (χορήγηση σήματος για τα μέλη-εστιατόρια.**
- **Τα Οινικά/Αγροτικά μονοπάτια και η διασύνδεση των εν λόγω διαδρομών στα προγράμματα των επισκεπτών με κρουαζιερόπλοια.**
- **Η έμφαση στην ανάπτυξη του τουρισμού ευεξίας σε συνδυασμό με την ανάδειξη της αξίας τοπικών προϊόντων καλλωπισμού θεραπείας, αρωματικά φυτά κ.α.**
- **Η αποκατάσταση και εκμετάλλευση των Ιαματικών εγκαταστάσεων της περιφέρειας.**
- **Η ανάπτυξη και η προώθηση τουριστικών προγραμμάτων για την προσέλκυση τουριστών με αναπηρία ή άλλου είδους πρόβλημα υγείας που απαιτεί αντίστοιχη νοσηλευτική υποστήριξη.**
- **Η ανάδειξη ενός ή περισσότερων νησιών της περιφέρειας σε πρότυπα νησιά ανάπτυξης αποκλειστικά εναλλακτικών μορφών τουρισμού**
- **Η συμμόρφωση του τουρισμού με τις αρχές της πράσινης ανάπτυξης.**
- **Η ενθάρρυνση της δημιουργίας ποιοτικών τουριστικών προϊόντων για να διευκολυνθεί η κατανόηση των συνηθειών και της πολιτιστικής ταυτότητας των τοπικών πληθυσμών.**

5. ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΡΟΛΟΥ (ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ) ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ Ν. ΑΙΓΑΙΟΥ.

Στόχος μας είναι να καταστεί το Νότιο Αιγαίο μια ανταγωνιστική Περιφέρεια σε εθνικό αλλά και σε διεθνές επίπεδο μέσω ενός επιχειρησιακού Σχεδίου Δράσης. Για εμάς, κάθε νησί έχει αξιολογηθεί χωριστά ως ενιαία εδαφική, περιβαλλοντική, κοινωνική και οικονομική μονάδα η οποία απαιτεί την ίση μεταχείριση όσον αφορά την προώθηση της ανάπτυξης.

Στα πλαίσια αυτά ήδη έχουν ξεκινήσει και υλοποιούνται προτάσεις, δράσεις και συνεργασίες με τοπικούς και μη φορείς, που αφορούν τη διοίκηση(ΟΤΑ, Υπουργεία, Περιφέρειες Επιμελητήρια, κ.α. ακόμα και σε διεθνές επίπεδο με αναφορά σε όργανα της ΕΕ), την κοινωνία της γνώσης (Πανεπιστήμια, ινστιτούτα

κ.α.), τον ιδιωτικό τομέα (Τράπεζες, επιχειρήσεις, Συνεταιρισμούς κ.α.) και την κοινωνία των Πολιτών (ΜΚΟ, Συνδικαλιστικά όργανα κ.α.) με στόχο τη συμμετοχή και τη συμβολή όλων στην αποκατάσταση της έξωθεν αξιοπιστίας σε κάθε τομέα δραστηριότητας και στην ανάπτυξη της περιφέρειας και της χώρας συνολικά.

Προτάσεις και πρωτοβουλίες που είτε υποβλήθηκαν στα αρμόδια Υπουργεία είτε αναλήφθηκαν ως ιδίες δράσεις της Περιφέρειας με τις απαραίτητες συνεργασίες το προηγούμενο χρονικό διάστημα ήταν:

- **Η Αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας των κληροδοτημάτων** κατόπιν βελτίωσης του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου που βρίσκεται σε εκρεμότητα από το Υπουργείο Οικονομικών.
- **συνεργασία με πανεπιστημιακά ιδρύματα** σε θέματα αιχμής, έρευνας και εφαρμογών που μπορούν να συμβάλλουν στην αποτελεσματική λειτουργία καθώς και στη χάραξη πολιτικής της Περιφέρειας.
- **Η συνεργασία με Ευρωπαίους Επιτρόπους αλλά και μέλη Ευρωπαϊκών κοινοβουλίων** σε θέματα υποστήριξης των αναπτυξιακών πρωτοβουλιών της Περιφέρειας αλλά και προβολής και προώθησης σε τομείς όπως ο τουρισμός η εκπαίδευση, ο πολιτισμός κ.α.
- **Η Αναλήψη πρωτοβουλίας για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσης με στόχο τη στήριξη της τοπικής αγοράς** σε επίπεδο παραγωγής και κατανάλωσης προϊόντων και υπηρεσιών με τίτλο «Παράγω και Καταναλώνω τοπικά».
- **Η Συμμετοχή σε εθνικά και Ευρωπαϊκά Δίκτυα Δήμων και Περιφερειών** με αντικείμενο θέματα παραγωγής και κατανάλωσης Ενέργειας (ΔΑΦΝΗ, Pact of Islands) και Τουρισμού (NECSTour)
- **Η Ανάληψη πρωτοβουλιών αξιολόγησης των υπηρεσιών**, και των δυνατοτήτων μείωσης των γραφειοκρατικών διαδικασιών με ταυτόχρονη υποβολή προτάσεων προς τη κεντρική διοίκηση.
- **Η Ανάληψη πρωτοβουλίας δημιουργίας ολοκληρωμένης βάσης δεδομένων με ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία** για την Περιφέρεια, με στόχο την καταγραφή μίας πλήρους εικόνας της υφιστάμενης κατάστασης που θεωρείται προαπαιτούμενο χάραξης πολιτικής.
- **Η Υποβολή συγκεκριμένων προτάσεων ανάδειξης και αξιοποίησης επενδυτικών ευκαιριών** συμπληρωματικά με όσες αναφέρθηκαν στους ανωτέρω επιμέρους τομείς, όπως:

1. Η **Αξιοποίηση του ΝΕΩΡΙΟΥ** στον κλάδο κατασκευής και επισκευής μικρών τουριστικών σκαφών και στον κλάδο των ΑΠΕ με έμφαση στα θαλάσσια Αιολικά Πάρκα κ.α.
2. Η **Αλλαγή της παραγωγικής δραστηριότητας επιχειρήσεων της Περιφέρειας (Βιομηχανικής Κλίμακας) προς τη κατεύθυνση κατασκευής φιλικών στο περιβάλλον προϊόντων και εξοπλισμού σε συνεργασία με Πανεπιστήμια**
3. Η **Ανάπτυξη βιολογικών μονάδων ιχθυοκαλλιέργειας**
4. Η **Αξιοποίηση του Γεωθερμικού δυναμικού της Μήλου και της Κυματικής ενέργειας**
5. Η **Αξιοποίηση του πλήθους των παραδοσιακών προϊόντων που χαρακτηρίζουν κάθε νησιού ως εξαγωγίμα προϊόντα.**
6. Η **Αξιοποίηση της υφιστάμενης αδειοδοτημένης καινοτόμου εγκατάστασης επεξεργασίας του 100% των υγρών αποβλήτων μονάδων μεταποίησης αγροτικών προϊόντων (Τυροκομείο, Οινοπείο, Ελαιοτριβείο ΕΑΣΠ Πάρου),**

επίσης πρόκειται να αναληφθούν πρωτοβουλίες:

- Για την **πιστοποίηση υπηρεσιών αιχμής της Περιφέρειας κατά ISO 9001** (π.χ. Περιφερειακό ταμείο, Οικονομικές υπηρεσίες κ.α.), σε συνεργασία με εκπαιδευτικά ιδρύματα
- Για την **προώθηση των Πράσινων Συμβάσεων**
- για τη **σύσταση διαπεριφερειακού οργάνου των νησιωτικών περιοχών της χώρας για την ανάπτυξη εμπορικών οικονομικών και λοιπών συμφωνιών συνεργασίας και κοινών δράσεων διεκδικήσεων σε εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο.**
- για τη **καταγραφή των σημαντικών βιοτεχνικών και βιομηχανικών (π.χ. ΝΕΩΡΙΟ) μονάδων της Περιφέρειας** προκειμένου να προταθούν προτάσεις περαιτέρω ανάπτυξης και διασύνδεσης δραστηριοτήτων. Αντίστοιχες πρωτοβουλίες & για τους λοιπούς παραγωγικούς τομείς.

- **Ενίσχυση και σύσφιξη της συνεργασίας των νησιών σε κάθε τομέα παραγωγικό ή μη με στόχο τη ανάδειξη της συμπληρωματικότητας σε συγκριτικό πλεονέκτημα ανταγωνιστικότητας της Περιφέρειας.**
- **Για ανάπτυξη σύγχρονων υποδομών τηλεπικοινωνιών για έξοδο από την απομόνωση**
- **Για τη δημιουργία ειδικών ζωνών για δραστηριότητες off shore με καθορισμό προσέλκυσης συγκεκριμένων δραστηριοτήτων με έμφαση στην καινοτομία, που θα στοχεύουν στην ανάπτυξη οριζόντιων πολιτικών στους τομείς της Απασχόλησης, ανάπτυξης της Επιχειρηματικότητας και της Δια βίου Μάθησης. Η μεταβίβαση αρμοδιοτήτων αλλά και ευρωπαϊκών πόρων για την ανάπτυξη αυτών των πολιτικών από τα αρμόδια υπουργεία**
- **Για τη διοργάνωση διεθνών συναντήσεων προώθησης προϊόντων μαθητικής και πανεπιστημιακής ευρεσιτεχνίας με ξένες και ελληνικές επιχειρήσεις που επιθυμούν να αναπτύξουν τα αντίστοιχα προϊόντα. Ανάπτυξη χρηματοδοτικών πακέτων ενίσχυσης των ίδιων των ευρεσιτεχνιών για ανάπτυξη ίδιας επιχειρηματικότητας.**

Και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο θεωρείται όμως ότι απαιτούνται παρεμβάσεις σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Πολιτικής όπως:

- **Επανακαθορισμός του κριτηρίου του ΑΕΠ ως κριτηρίου επιλεξιμότητας για νησιωτικές περιφέρειες ως προς τις ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις. Επανακαθορισμός με βάση το ΑΕΠ ανά νησί.**
- **Εφαρμογή και σεβασμός της αρχής της αναλογικότητας και επικουρικότητας.**
- **Η δημόσια διαβούλευση της νέας περιόδου προγραμματισμού για την πολιτική συνοχής και τη στρατηγική ΕΕ 2020 θα πρέπει να επαναεξετάζεται σε σχέση με την υιοθέτηση των εξειδικευμένων στατιστικών δεικτών της ευημερίας.**
- **Επίκληση των ψηφισμάτων της ΕΕ και της συνθήκης της Λισαβώνας στις απαιτήσεις της ΤΡΟΙΚΑΣ για περιορισμό των ευνοϊκών φορολογικών μέτρων για τα νησιά και για την μη ψήφιση νέων.**

Τέλος στο επίπεδο της δημόσιας διοίκησης απαιτείται:

- να λαμβάνονται υπόψη κατά την λήψη νομοθετικών μέτρων άσκησης ελέγχου και αδειοδότησης, οι ιδιαιτερότητες και δυσκολίες άσκησης των αρμοδιοτήτων των υπηρεσιών λόγω ακριβώς του νησιωτικού πολυκερματισμού, με παράλληλη μισθολογική αποτίμηση.
- η συνεχής αξιολόγηση των υπηρεσιών στην άσκηση των καθηκόντων τους με βάση όμως ότι θα έχουν επιλυθεί οι αντιφάσεις και ερμηνευτικές ανακολουθίες της νομοθεσίας καθώς και οι γραφειοκρατικές αγκυλώσεις, που αυτές δημιουργούν στην άσκηση των καθηκόντων των υπαλλήλων.

Όλα φυσικά τα ανωτέρω απαιτούν συνεχή δράση, προσαρμογή στο συνεχές μεταβαλλόμενο εξωτερικό περιβάλλον, λειτουργική και αποτελεσματική δημόσια διοίκηση, σε Περιφερειακό και Κεντρικό επίπεδο, και φυσικά πολιτική βούληση για ουσιαστική αυτονομία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

ΠΙΝΑΚΑΣ

A/A	ΝΗΣΙ ΑΠΟΠΛΟΥ	Σημείο Σύνδεσης	Εγκαταστάσεις	ΝΗΣΙ ΚΑΤΑΠΛΟΥ	Σημείο Σύνδεσης	Εγκαταστάσεις	ΑΠΟΣΤΑΣΗ
1	Νάξος	Απόλλωνας	Υπό Δημοπράτηση	Μύκονος	Πλατύς Γυαλός	Νέες Εγκαταστάσεις	19,8miles
2	Νάξος	Μουτσούνα	Υφίστανται	Δονούσα	Δονούσα	Υπάρχουσες	11.8 miles
3	Νάξος	Καλαντός	Υφίστανται	Σχοινούσα	Μεσαριά	Νέες Εγκαταστάσεις	4.03 miles
4	Νάξος	Βόλακας	Υφίστανται	Ηρακλειά	Άγιος Γεώργιος	Υφίστανται	5.58 miles
5	Νάξος	Πάνερμος	Βελτίωση	Κουφονήσι	Λιμάνι	Υφίστανται	4.34 miles
6	Νάξος	Πάνερμος	Βελτίωση	Αμοργός	Κατάπολα	Υφίστανται	21.7 miles
7	Νάξος	Κάλαντός	Υφίστανται	Ίος	Αγ. Θεοδότη	Νέες Εγκαταστάσεις	14.88 miles
8	Πάρος	Μύλος	Υφίστανται	Νάξος	Αγία Άννα	Υπάρχουσες	4.96 miles
9	Πάρος	Αλική	Νέες Εγκαταστάσεις	Ίος	Αλμυρός	Υπό Δημοπράτηση	18.6 miles
10	Πάρος	Νάουσα	Υφίστανται	Μύκονος	Πλατύς Γυαλός	Νέες Εγκαταστάσεις	21.8 miles
11	*Πάρος	Πούντα	Σε Λειτουργία	Αντίπαρος	Λιμάνι	Σε Λειτουργία	0.806 miles
12	Αντίπαρος	Αγ. Γεώργιος	Νέες Εγκαταστάσεις	Σίφνος	Φάρος	Υφίστανται	15.5 miles
13	Σίφνος	Πλατύς Γυαλός	Υφίστανται	Κίμωλος	Ψάθη	Υφίστανται	10.54 miles
14	Σέριφος	Λειβάδι	Υφίστανται	Σίφνος	Χερώνησος	Βελτίωση	9.92 miles
15	Σέριφος	Αγ. Ιωάννης	Νέες Εγκαταστάσεις	Σύρος	Ποσειδωνία	Υφίστανται	25 miles
16	Κύθνος	Αγ. Στέφανος	Νέες Εγκαταστάσεις	Σύρος	Ποσειδωνία	Υφίστανται	22.94 miles

*Οι γραμμές είναι ήδη σε λειτουργία